ECLI:LV:AT:2024:0709.11942000822.16.L
Lieta Nr. 11942000822, SKK-378/2024
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2024. gada 9. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Artūrs Freibergs, Anita Poļakova,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 25. aprīļa lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Saskaņā ar šā panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā norādījis, ka tiesas spriedums neatbilst Kriminālprocesa likuma 527. panta pirmās daļas prasībām un judikatūrā paustajām atziņām par noziedzīgā nodarījuma aprakstu, jo tajā nav norādītas vainas formas, kā arī izdarīto noziedzīgo nodarījumu motīvi, sekas un pierādījumi, kas apstiprina, ka apsūdzētais ir vadījis transportlīdzekli alkohola ietekmē. Tiesa, nosakot sodu, nav izvērtējusi iespēju apsūdzētajam piemērot ar brīvības atņemšanu nesaistītu sodu vai samazināt to, nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētā apgādībā ir nepilngadīgs bērns un pilngadīga persona, viņš ir vienīgais ģimenes apgādnieks un pēc inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas nav izdarījis jaunus pārkāpumus.

Senāts konstatē, ka apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzībā faktiski atkārtoti apelācijas sūdzības argumenti, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesas spriedumā norādītais noziedzīgo nodarījumu apraksts, juridiskā kvalifikācija un nepieciešamie apstākļi Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvu konstatēšanai atbilst Kriminālprocesa likuma 527. panta pirmās un trešās daļas prasībām. Tiesa atzinusi, ka, nosakot apsūdzētajam sodu, pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. un 46. panta nosacījumus. Nosakot apsūdzētajam soda veidu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tiesa ir izvērtējusi apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, kā arī /pers. A/ personību raksturojošās ziņas.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam arī apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, tajā skaitā ziņas par apsūdzētā apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu un aprūpē esošu vecomāti. Atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, apelācijas instances tiesa atzinusi par pamatotu tās secināto, ka, tikai piemērojot brīvības atņemšanu, ir iespējams panākt Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi, ievērojot to, ka apsūdzētais iepriekš vairākkārt sodīts par analoģiskiem noziedzīgiem nodarījumiem, bet turpina tos izdarīt.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzības argumenti ir saistīti ar sodu ietekmējošo apstākļu atšķirīgu vērtējumu un pēc būtības vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmā daļa noteic, ka nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma pārkāpumu vai šā likuma būtisku pārkāpumu.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa, neizvērtējot apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 14. panta pārkāpumu.

Judikatūrā atzīts, ka tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpuma izvērtējums ir juridisks jautājums, kas ietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (*Senāta 2019. gada lēmuma lietā Nr. SKK-[A]/2019 14. punkts*).

Judikatūrā pausta atziņa, ka kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem (*Senāta 2018. gada 4. septembra lēmuma lietā Nr. SKK-337/2018, ECLI:LV:AT:2018:0904.11210030713.3.L, 16. punkts*).

Apsūdzētais iebildumus par kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu apelācijas sūdzībā nebija izteicis. Arī apelācijas instances tiesas sēdē /pers. A/ nenorādīja uz kriminālprocesa pabeigšanas saprātīgā termiņā principa pārkāpumu. Savukārt kasācijas sūdzībā apsūdzētais ir norādījis uz kriminālprocesa novilcināšanu, bet, izņemot norādi uz soda noteikšanu apsūdzētajam pēc 18 mēnešiem, nav pamatojis, kādi konkrēti fakti liecina par Kriminālprocesa likuma 14. panta pirmās daļas pārkāpumu.

Kasācijas sūdzības argumentus par tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu apsūdzētais pamato ar formālu norādi par lietas izskatīšanas ilgumu, nenorādot apstākļus, kas būtu vērtējami, kā lietas izskatīšanas neattaisnota novilcināšana.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzība šajā daļā neatbilst Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmās daļas prasībām.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone A. Freibergs A. Poļakova